

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (ร.ศ.113-126). กองจดหมายเหตุ แผนกปกครอง (สำมะโนครัว). ม.ร.5 T1 (1-17)/12.
- _____. (2472). พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ 4 (พระเจ้าตากสิน) จุลศักราช 1128-1144. (พิมพ์ครั้งที่ 4). พระนคร: กรมตำรา กระทรวงพระธรรมการ
- _____. (2479). ประชุมพงศาวดาร พงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม). ภาคที่ 64. พระนคร: กรมศิลปากร.
- _____. (2506). ประชุมพงศาวดาร พงศาวดารเมืองหลวงพระบาง. เล่ม 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2507). ประชุมพงศาวดาร ภาคที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2551). พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม). กรุงเทพฯ: ศรีปัญญา. กองพุทธศาสนสถาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2532). ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร. เล่ม 12. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการกองอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2542). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดฉะเชิงเทรา. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย
- _____. (2542). วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดนครนายก. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- ควอริช เวลส์. (2519). การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ (กาญจนี สมเกียรติกุล และยุพา ชมจันทร์, แปล). กรุงเทพฯ: โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- คำหมั่น วงกตรัตน์. (2495). พงศาวดารเมืองพวน. เวียงจันทน์: โรงพิมพ์ลาวทันสมัย.
- งามพิศ ลัตยัสวง. (2543). หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ภา เกื้อดั่ง. (2548ก). การอนุรักษ์ชุมชนเมืองเก่าพุมเรียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จันทร์ภา เกื้อดวง. (2548ข). การวางแผนภาคและเมืองมหาดิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารึก วิลแก้ว. (2538). แหล่งโบราณคดีที่เกี่ยวกับเส้นทางเดินทัพและเส้นทางติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยน ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สระบุรี ปราชญ์บุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และจันทบุรี. กรุงเทพฯ: กองโบราณคดี.
- จารุวรรณ สุขปิติ. (2532). การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวน ที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจารึกภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิรศักดิ์ เดชวงศ์ญา. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างล้านนา ล้านช้าง: กรณีศึกษาศิลปกรรมในเมืองเชียงใหม่และเมืองหลวงพระบาง. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2540). บ้านกับเมือง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). จากประวัติศาสตร์หมู่บ้านสู่ทฤษฎีสองระบบ. สุรินทร์: สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ฉัตรภรณ์ จินดาเดช. (2552). ครุฑ ในนามานุกรมขนบประเพณีไทย หมวดประเพณีราชกรุล้อม 3 (คติความเชื่อ). กรุงเทพฯ: แอดวานซ์วิชั่น เซอร์วิส.
- ชลดา สังวาลทรัพย์. (2534). การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจารึกภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัชปะ ปิ่นเงิน. (2552). จักรกวางฟ้าปี่: ต้นแบบทางความคิดพุทธสัญลักษณ์ล้านนา. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (เอกสารจัดสำเนา).
- ชาติรี ประกิตนันทการ. (2550). การเมืองและสังคมในศิลปะสถาปัตยกรรมสยามสมัยไทยประยุกต์ ชาตินิยม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.
- เชษฐ ติงสฤษดิ์. (2541). บทบาทของฐานสี่เหลี่ยมเพิ่มมุมของเจดีย์แบบล้านนาในศิลปะล้านช้างพุทธศตวรรษที่ 21-23. กรุงเทพฯ: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โชติ กัลยาณมิตร. (2539). สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณวรรณ์ สายเชื้อ. (2541). แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเมืองสงขลา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงนภา ศิลปะสาย. (2552). สถาปัตยกรรมพอลิเพน กรณีศึกษา: สิมพื้นดินอีสานในเขตวัฒนธรรมไทย-ลาว. วารสารอาษา, 12-51:01-52, 90-105.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2467). *แสดงบรรยายพงศาวดารสยาม*. เล่ม 1. พระนคร: (ม.ป.ท.).

_____. (2500). *ชุมนุมพระนิพนธ์ (บางเรื่อง)*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

_____. (2505). *เที่ยวตามทางรถไฟ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

_____. (2546). *พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

ติก แสนบุญ. (2553). เรือนพระพุทธรูปในวัฒนธรรมไทย-ลาว สองฝั่งโขง. *ศิลปวัฒนธรรม*, 31(4), 56-59.

_____. (2553). สีน้าในวัฒนธรรมงานช่างไทย-ลาว ช่างอีสานกับ สปป.ลาว. *ศิลปวัฒนธรรม*, 32(8), 50-53.

_____. (2553). อัตลักษณ์ในส่วนตกแต่งองค์ประกอบสถาปัตยกรรมศาสนาจารย์พื้นถิ่นไทยอีสานกับสปป.ลาว. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 9, 45-59.

_____. (2553). ฮวงผั่ง...ฮังผั่ง...โก่งคิ้ว... ลักษณะร่วมในเชิงช่างไทย-ลาวสองฝั่งโขง. *ศิลปวัฒนธรรม*, 32(1), 48-51.

_____. (2554). ช่อฟ้าในวัฒนธรรมลาว จาก...หลักผี สู่รูปสัญลักษณ์แห่งจักรวาลทัศน์ไตรภูมิคติ. *ศิลปวัฒนธรรม*, 32(10), 40-43.

_____. (2554). แอวขัน: อัตลักษณ์แห่งฐานฐานงานพุทธหัตถศิลป์ไทย-ลาวสองฝั่งโขง. *ศิลปวัฒนธรรม*, 32(11), 58-60.

_____. (2555). เจริงช่างไทย-ลาวไทย-เขมร ณ วัดบ้านลูกพุด เมืองขุขันธ์ ศรีสะเกษ. *ศิลปวัฒนธรรม*, 34(2), 34-37.

_____. (2555). พระธาตุดอกบัวตูม รสนิยมแห่งศิลปะสายราชสำนักจำปาสัก. *ศิลปวัฒนธรรม*, 33(8), 32-35.

_____. (2555). ศาสนาคารไทยอีสาน กับ สปป.ลาว ความเหมือนที่แตกต่าง. *ศิลปวัฒนธรรม*, 33(5), 60-63.

ตรีโรจน์ ไพบูลย์พงษ์. (2555). ตามรอยความเชื่อในเรื่องของ "นาค" ณ ดินแดนลุ่มแม่น้ำโขง. ใน *จดหมายข่าวมูลนิธิเด็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์*. (หน้า 14). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. (2478). *พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1*. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์.

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. (2503). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2504). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 3. เล่ม 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2504). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 3. เล่ม 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2521). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

_____. (2547). พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 4 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

ธวัช ปุณโณทก. (2542). พื้นเมืองอีสาน (ประวัติศาสตร์อีสาน). ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคอีสาน เล่มที่ 9. (หน้า 3157). กรุงเทพฯ: สยามเพรสแมเนจเม้นท์.

นภดล จันทวีระ. (2552). ระบบนิเวศ ประเพณี วัฒนธรรมของเรือนพื้นถิ่นไทพวน บ้านบางมะเฟือง ตำบลคูยายหมี อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นารี สาริกะภูติ และเพ็ญศรี ดูก. (2529). รายงานผลการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชาวลาวเวียงและลาวพวนในอำเภอนมสรวง และอำเภอสนามชัยเขต. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บังอร ปิยะพันธุ์. (2529). ประวัติศาสตร์ของชุมชนชาวลาวในหัวเมืองชั้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2541). ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญเดิม พันรอบ และภาวดี มหาจันทร์. (2522). การสำรวจลักษณะสังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

บุณเรจ บัวสีแสงประเลด. (2534). ปะหวัดสาดศิลปะและสถาปัตยกรรมกะสิมลาว เล่ม 1 สปป.ลาว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประชุมพงศาวดาร (2506). พงศาวดารเมืองหลวงพระบาง. เล่ม 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- ประชุมพงศาวดาร. (2512). จดหมายเหตุเกี่ยวกับเขมรและญวนในรัชกาลที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. (2536). เมือง 12 นักขัตตร. วารสารศิลปากร, 36(1), 59-77.
- ปรารภณา แซ่อึ้ง. (2556). การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวในภาคตะวันออก:
พลวัตในบริบทสังคมไทย. ปรัญญาดุษฎีนิพนธ์, สาขาไทยศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิ่นราชฎ์ กาญจนรัชฎี. (2540). การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและชุมชน. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ.
- ปิยะพร วามะสิงห์. (2538). ความสำนึกในชาติพันธุ์ของลาวพวน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขามานุษยวิทยา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรรษา ลินสวัสดิ์. (2521). ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพฯกับเมืองเวียงจันทน์ในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2367-2370. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูอาทรสันติคุณ. (2556, 15 พฤศจิกายน). เจ้าอาวาสวัดนาเหล้าบก. สัมภาษณ์.
- พระพงศ์ศักดิ์ อภิขุโข (รุ่งสง). (2549). การเผยแพร่พระพุทธศาสนาด้วยการใช้ภาพสื่อจิตรกรรม
ฝาผนังในสมัยอดีต. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร์, มหาบัณฑิต, สาขาวิชาธรรม
นิเทศบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ เวียงชัย. (2546). แนวความคิดในการอนุรักษ์ชุมชนไท-โคราข กรณีศึกษา: หมู่บ้าน
พระเพลิง. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัชรินทร์ ศุขประมุข, วิเศษ เพชรประดับ และเมธินี จิระวัฒนา. (2532). รูปและสัญลักษณ์แห่ง
พระศากยพุทธ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- พิชัย สดภิบาล. (2557). โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สัมมนาเชิงวิชาการ การอนุรักษ์ศิลปะ
สถาปัตยกรรม ตลาดบางหลวง-ตลาดเก่า 100 ปี ร.ศ. 122. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. เอกสาร
ประกอบการสัมมนาทางวิชาการ.
- พิชัย สุขวุ่น. (2551). แนวทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาของสวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- โพธิ์ แซ่มลำเจียก. (2537). ตำนานไทยพวน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

- ภารดี มหาขันธ์. (2554). การตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของภาคตะวันออกเฉียงใต้ (ยุคก่อนประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ตอนต้น). นนทบุรี: องค์การศิลปวัฒนธรรม.
- บุญริ้ว วัฒนา. (2521). การศึกษาโครงสร้างสังคมของลาวโซ่ง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพิน คำแท่ง. (2528). เทคโนโลยีการผลิตข้าวของประเทศไทย พ.ศ. 2398-2475. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้, ภาควิชาประวัติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรลักษณ์ บุญยสุรัตน์. (2555). ชื่นชมสถาปัตยกรรม: วัดในหลวงพระบาง. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2547). ลาวในเมืองไทย กลุ่มชาติพันธุ์ที่คลุมเครือ. วารสารเมืองโบราณ, 30(2), 74-88.
- วสันต์ ยอดอ้อม. (2545). สัมผัสถิ่นในเขตภาคอีสานตอนบน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรภรณ์ ดิษฐปาน. (2556). ความเชื่อเรื่องพระอุปคุตปราบมาร: การสืบทอดและการผลิตซ้ำในสังคมไทยปัจจุบัน. วารสารอักษรศาสตร์, 42(2), 219-258.
- วิภา สมบูรณ์ศักดิ์. (2539). ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นในจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโรฒ ศรีสุโร. (2536). สิมอีสาน. กรุงเทพฯ: เมฆาเพรส.
- _____. (2539). ธาตุอีสาน. กรุงเทพฯ: เมฆาเพรส.
- ศรีมหาโพธิคุณารักษ์, พระครู. (2528). จังหวัดปราจีนบุรีภาคโบราณคดีและภาคประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: การพิมพ์ชัยวัฒน์.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2522). การแต่งตั้งขุนนางในสมัยรัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2522). ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า. ใน การสัมภาษณ์ของสมาคมประวัติศาสตร์. (หน้า 15). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. (2540). ความหลากหลายของเรือนพื้นถิ่นไทย "ห้องถิ่นวัฒนา". ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เสนอที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 22-23 มิถุนายน 2540. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)
- _____. (2555). ปราจีนบุรีศรีมโหสถ จากชาติพันธุ์สู่ชาติภูมิ. วารสารเมืองโบราณ, 38(2), 21-30.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. (2555). เจดีย์ พระพุทธรูป สูปแต้ม สิม ศิลปะลาวและอีสาน. กรุงเทพฯ: มิวเซียมเพรส.

- ศักดิ์ชาย ลิกขา. (2553). *การศึกษาเปรียบเทียบไม้แกะสลักสองฝั่งโขง ไทย-ลาว*. คุุขุฎิพนธ์ศิลป
ประยุกต์, สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์, คณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ,
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข (2546). *ปริศนาร้อยกรอง: ะหมี่ โคลงท่าย และโจก*. นานาสาระสำหรับ
ประชาชน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้งดั่งกัฎป.
- ศิริพร ศรีสินธุ์ไธ (2551). *พิพิธภัณฑ์ภาคสนาม: ประสพการณ์จากคนลงท่าย*. กรุงเทพฯ:
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- ส.พลายน้อย. (2518). *เล่าเรื่องบางกอก*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.
- สงวด รอดบุญ. (2545). *พุทธศิลป์ลาว*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- สมคิด จิระทัตกุล. (2546). *คติ สัญลักษณ์ และความหมายของขุ้มประดู่-หน้าด่างไทย*.
กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย นิลนิธิ. (2522, ธันวาคม). ลาวเวียงที่หนองเมือง ชนกลุ่มน้อยที่เป็นคนไทย. *คุุขุปริทัศน์*,
4(12), 15-16.
- สัญญา จันทรเหนือ. (2544). *การศึกษาจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถหลังเก่าวัดโพธิ์รังสี
(วัดเมืองกาย) ตำบลพนมสาคาม อำเภอพนมสาคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาโบราณคดี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สันติ เล็กสุขุม. (2538). *สรุปรายงานสำรวจ โครงการวิจัยศิลปะลาวในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2548). *ข้อมูลกับมุมมอง: ศิลปะรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- สิลา วีระวงส์. (2539). *ประวัติศาสตร์ลาว* (สมหมาย เปรมจิตต์, แปล) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
มติชน.
- สุเจน กรรพฤทธิ. (2552). จากเวียงจันทน์ถึงบางกอกตามรอยเจ้าอนุวงศ์ คุุขุปมประวัติศาสตร์
ไทย-ลาว. *สารคดี*, 25(291), 100-152.
- สุชาติ ฤททอง. (2544). *พหุลักษณะของจิตรกรรมฝาผนังริมฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สุภรณ์ โอเจริญ. (2541). *มอญในเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- สุภาวดี เชื้อพราหมณ์. (2556). "การอ่าน" ความเปลี่ยนแปลงและหลากหลายของชุมชนและ
สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น. *วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง*, 9(1), 131-154.

สุวัฒนา ธาดานิติ. (2533). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ การอนุรักษ์อนุสรสถานและแหล่งโบราณคดี*.

กรุงเทพฯ: หิรัญพัฒน์.

สุวิทย์ จิระมณีกุล. (2533). *สัมพันธภาพอีสานตอนกลาง*. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาประวัติศาสตร์

สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุวิทย์ ชีรีศาสตร์. (2541). *ประวัติศาสตร์ลาว 1779-1975*. ขอนแก่น: ภาควิชาประวัติศาสตร์และ

โบราณคดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิทย์ ไพทยวัฒน์. (2521). *วิวัฒนาการเศรษฐกิจชนบทในภาคกลางของประเทศไทย ระหว่าง*

พ.ศ.2394-2475. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์,

บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ. 1128-1144). *พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี แผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่*

4 (พระเจ้าตากสิน). พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: กรมตำรากระทรวงพระธรรมการ.

_____. (จ.ศ. 1156). *จดหมายเหตุเรื่องพระราชสาสน์ถึงญวนว่าด้วยการทัพเมืองเวียงจันทน์*.

เลขที่ 2. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1156) *จดหมายเหตุเรื่องวจนกถาเมืองพวน เจ้าเมืองพวนของพี่พระบารมี พระ*

โพธิสมภาร. เลขที่ 13. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1168). *จดหมายเหตุเรื่อง บัญชี เรื่องจ่ายเงินเบี้ยหวัด*. เลขที่ 5. สมุดไทยดำ

เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1171). *จดหมายเหตุเรื่องศุภอักษร เจ้าพระยาจักรีถึงเจ้าประเทศราชว่าด้วย*

หม่อมเหม็นกับพวกเป็นกบฏ. เลขที่ 1. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1171-1174). *จดหมายเหตุรัชกาลที่ 2. เล่ม 3*. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1174). *จดหมายเหตุเรื่องรายงานการรับช้างสำคัญในสมัยรัชกาลที่ 2. เลขที่ 21*.

สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1189ก). *จดหมายเหตุเรื่องไปบอกส่งครว้ลาว*. เลขที่ 21. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1189ข). *จดหมายเหตุเรื่องปราบขบถเมืองเวียงจันทน์*. เลขที่ 5. สมุดไทยดำ

เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1189ค). *จดหมายเหตุเรื่องปราบขบถเมืองเวียงจันทน์*. เลขที่ 4/ก. สมุดไทยดำ

เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1189ง). *จดหมายเหตุเรื่องปราบขบถเมืองเวียงจันทน์*. เลขที่ 4/ข. สมุดไทยดำ

เล้นขาว.

หอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ. 1189จ). จดหมายเหตุเรื่องปราบขบถเมืองเวียงจันทน์. เล่มที่ 4.

สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1191). ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีถึงพระยาไชยวิชิตเรื่องส่งครัวลาวมาไว้เมืองต่าง ๆ. เล่มที่ 4. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1192). จดหมายเหตุเรื่องบัญชีรายวันประทับตรา. เล่มที่ 5. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1194). จดหมายเหตุเรื่องใบบอกเมืองลพบุรี. เล่มที่ 5. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1197). จดหมายเหตุเรื่องใบบอกพระยายมราช นครราชสีมา. เล่มที่ 158. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1199). จดหมายเหตุเรื่องร่างตราเจ้าพระยาจักรี ตอบเรื่องส่งครัวเมืองพวน เมืองเวียงจันทน์. เล่มที่ 1. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1206ก). จดหมายเหตุเรื่อง บัญชี จำนวนครัวเมืองเวียงจันทน์และเมืองวัง. เล่มที่ 208. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1206ข). จดหมายเหตุเรื่องสารตราเรื่องลาวเซดยกกล่าวโทษศรีภรรยาพระยาวิเศษฤาไชย. เล่มที่ 182. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1207ก). จดหมายเหตุเรื่อง สารตราเจ้าพระยาจักรี ถึงพระยาสุวรรคโลก พระยาสุโขทัยตั้งขึ้น สอนหมื่นภักดีสมบัติ นายอากรเงินยืมเป็นผู้เข้าส่วน. เล่มที่ 276. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1207ข). จดหมายเหตุเรื่อง หนังสือพระยามหาอำมาตย์ ถึงเมืองนครไชยศรี ด้วยความนายพุดเล็กไพร่หลวง. เล่มที่ 240. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1207ค). จดหมายเหตุเรื่องสารตราเจ้าพระยาและตอบเมืองนครไชยศรี ด้วยชุดคลองบางปลา ได้ครัวลาวเข้ามา. เล่มที่ 237. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1208). จดหมายเหตุเรื่อง คำให้การเพี้ยเทียม ชายเมืองพวนเกี่ยวด้วยเรื่องเจ้าอนุเวียงจันทน์เป็นกบฏ. เล่มที่ 28. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1209ก). จดหมายเหตุเรื่อง สำเนาหนังสือออกยาราษฎ์สุภาวดี ถึงพระวิเศษลือไชยเจ้าเมืองฉะเชิงเทรา ให้เจ้าสารจัดส่งท้าวเพี้ยที่เข้าใจดูแลที่เพชรบุรีและราชบุรี. เล่มที่ 37. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

_____. (จ.ศ. 1209ข). จดหมายเหตุเรื่องใบบอก พระวิเศษลือไชย เมืองฉะเชิงเทรา บอกมายังออกพินนายเวร ส่งผลเร่งส่งในเจ้าเมืองกรมการ. เล่มที่ 93. สมุดไทยดำ เล้นขาว.

หอสมุดแห่งชาติ. (จ.ศ. 1214ก). จดหมายเหตุเรื่อง คำให้การว่าด้วยเรื่องท้าวทับ ท้าวพรหมา ให้
การความเป็นไปของเมืองเวียงจันทร์เรื่องญาติติดคุกอยู่เมืองญวน. เลขที่ 75. สมุดไทย
ดำ เล่มขาว

_____. (จ.ศ. 1214ข). จดหมายเหตุเรื่องร่างตราถึงเจ้าราชบุตรท้าวเพี้ย. เลขที่ 26. สมุดไทยดำ
เล่มขาว.

_____. (จ.ศ. 1215). จดหมายเหตุเรื่องหนังสือถึงเมืองสระบุรีให้เกณฑ์ไพร่ชุดทราญมูลเปิด
ส่งไปกรุงเทพฯ ตามกำหนด. เลขที่ 64. สมุดไทยดำ เล่มขาว.

_____. (จ.ศ. 1222). จดหมายเหตุเรื่อง ใบบอกเมืองหนองคาย เรื่องแต่งตั้งให้คนไปสืบ
ราชการทางเมืองพวนและเกลี้ยกล่อม ญวนที่แตกทัพหนีมา. เลขที่ 17. สมุดไทยดำ
เล่มขาว.

_____. (จ.ศ. 1223). จดหมายเหตุเรื่อง ตราขึ้นถึงพระพนมษานริน ผู้สำเร็จราชการเมือง
พนมสาคาม เรื่องให้ชำระเขมรมีชื่อ 8 คน ซึ่งเป็นคนนอกจากองค์พระนโรดมพรหม
บริรักษ์มหาอุปราช. เลขที่ 186. สมุดไทยดำ เล่มขาว.

อคิน รพีพัฒน์. (2551). วัฒนธรรมคือความหมาย: ทฤษฎีและวิธีการของคลิฟฟอร์ด เกียร์ซ.
กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.

อรวรรณ เชื้อน้อย. (2546). เจดีย์ที่ปรากฏในชุมชนชาวพวน: กรณีศึกษาวัดมหาเจดีย์ อ.พนมสาคาม จ. ฉะเชิงเทรา และวัดแสงสว่าง อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี. สารนิพนธ์ศิลปศาสตร
บัณฑิต, สาขาประวัติศาสตร์ศิลปะ, คณะโบราณคดี, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัจจรา รัญติธรรม. (2551). ผมไม่มีคำตอบ: หกสิบปี ศ.ดร.อานันท์ กาญจนพันธุ์ กับยี่สิบปี
ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมด้านสิทธิชุมชนและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ.
เชียงใหม่: คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ.

อานันท์ กาญจนพันธุ์ (2544). มิติชุมชน: วิธีคิดท้องถิ่นว่าด้วยสิทธิ อำนาจ และการจัดการ
ทรัพยากร. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อำนวย มีวันดี. (ม.ป.ป.). ประวัติวัดมหาเจดีย์. ฉะเชิงเทรา: เกษมวิจิตรพิมพ์.

Carter V. Good. (1973) *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.

McNulty, R. (1985). Cultural Tourism: Opportunities of conservation economic
development. In *Conservation and Tourism*. London: Heritage Trust. p.37.

Nederveen Pieterse, J. (2004). *Globalization and culture*. Lanham, Maryland: Rowman
Littlefield Publishers.

Worskett, R. (1969). *The character of towns: an approach to conservation*. London:
Architectural P.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University